

5-02.

ОПЕРАТИВНИ СИСТЕМ, РАДНО ОКРУЖЕЊЕ
(Computer, desktop, recycle bin, control panel)

ОШ „ Михаило Младеновић Сеља“ Дудовица

Предметни наставник: Драгиша Бојанић

Оперативни системи

Оперативни систем (*скраћено ОС*) је главни програм који управља радом читавог хардвера и софтвера рачунарског система. Оперативни систем омогућава рад на рачунару, обавља основне задатке као што су препознавање знакова који су унети са тастатуре, приказ слике на монитору...

- Најпознатији оперативни системи за рачунаре су:
  - Windows
  - Linux
  - OS X
- Најпознатији оперативни системи за паметне телефоне и таблет рачунаре су:
  - Android
  - iOS

- Windows је оперативни систем компаније Microsoft.

Прва верзија Windows оперативног система објављена је 1985. године.

До данашњег дана, објављен је велики број верзија Windows-а. Последња верзија носи назив Windows 10. Данас се у свету највише користе следеће верзије:

- Windows XP
- Windows 7
- Windows 8
- Windows 8.1
- Windows 10

Linux

- Linux је бесплатан оперативни систем. Верзије Linux-а називају се дистрибуције, а најпознатије дистрибуције су:
- Ubuntu
- Debian
- Suse
- Fedora

- MacOS је оперативни систем намењен искључиво за Macintosh рачунаре.

Android

- Android je operativni sistem намењен pametnim telefonima, tablet računarima, pametnim televizorima. Najveći broj pametnih telefona i tablet računara koristi upravo ovaj operativni sistem.

iOS

- iOS је оперативни систем намењен iPhone телефонима и iPad таблет рачунарима.

Подела софтвера

- Оперативни систем
  - командни
  - графички
- Системски програми
- Апликативни програми

Microsoft Windows је графички
оперативни систем

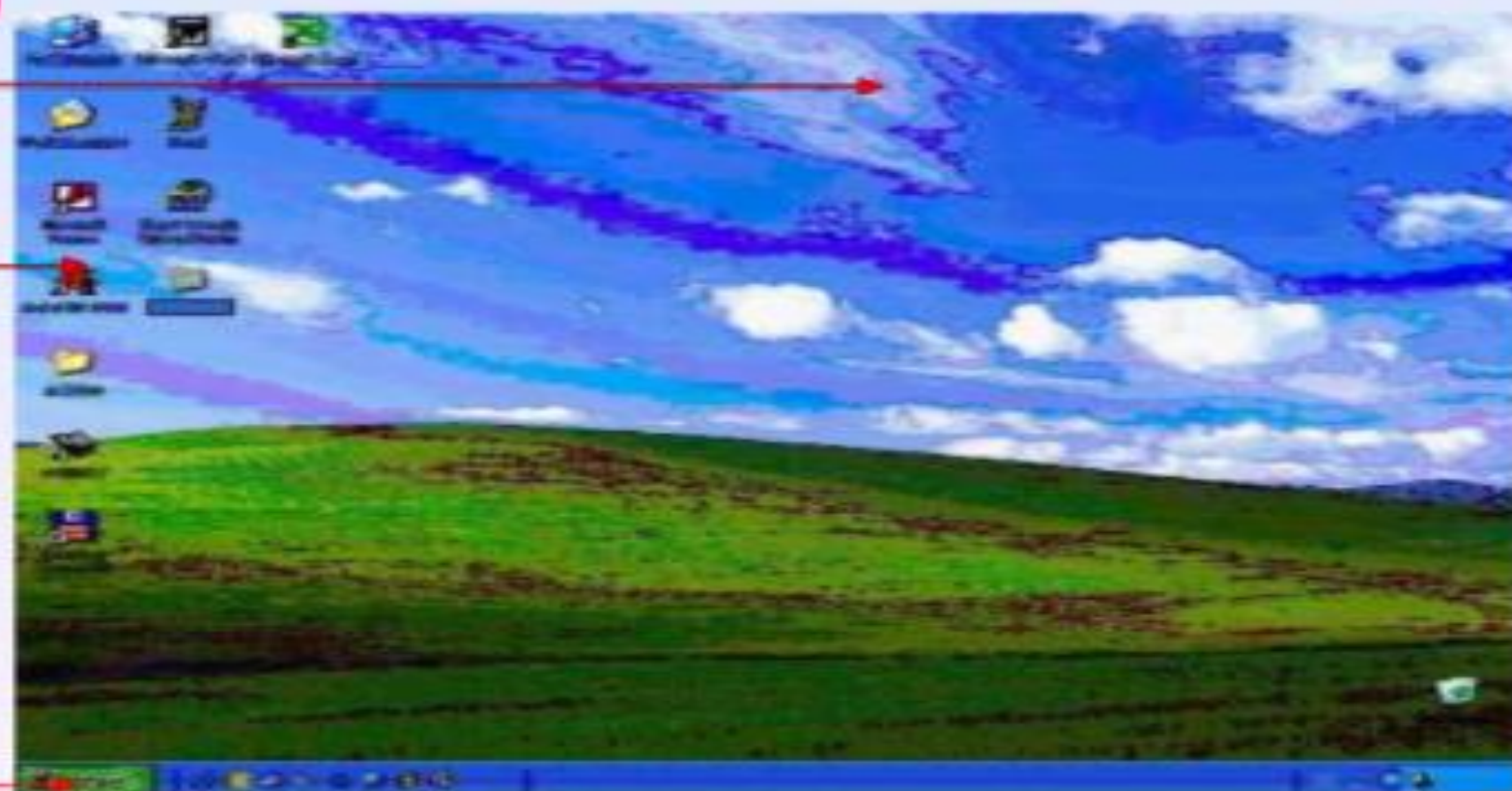

Почетни екран

Радна
површина
(desktop)

Икона

Линија
послова
(taskbar)

Рад са мишем

Термини који се користе :

- КЛИК
- десни клик
- двоструки клик
- превлачење (drag and drop)

Миш и показивач положаја на екрану - стрелица

Стрелица - показивач положаја миша повезан са релативним положајем на радној површини

Миш- може имати два тастера; три тастера; два тастера са точкићем у средини који има функцију трећег тастера

Изглед стрелице код тражења помоћи

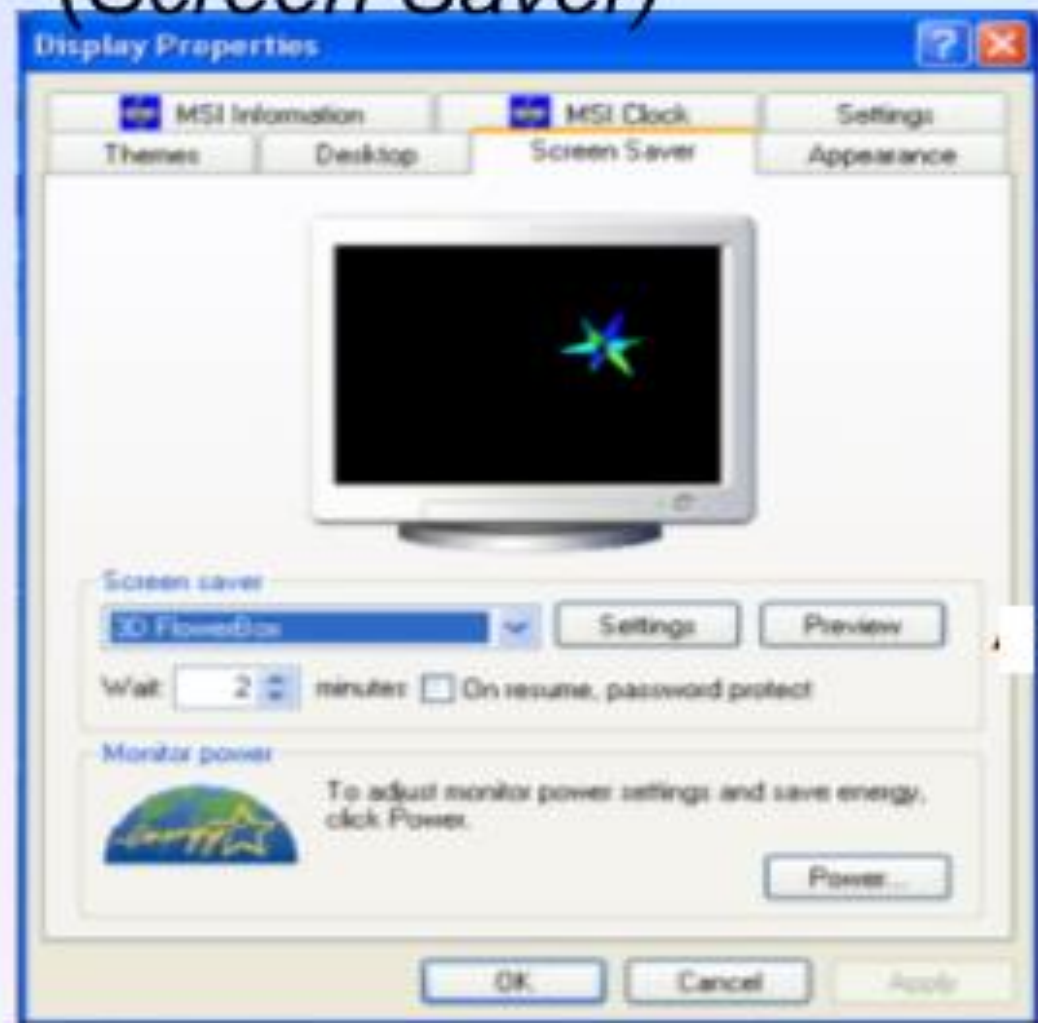
Изглед стрелице док рачунар нешто ради у позадини

Подешавање радне површине

Картица Десктоп (*Desktop*)

Картица Скрин Сејвер (*Screen Saver*)

Закључавање

Привремено
сакривање

Приказ
СИСТЕМСКОГ
времена

1. насловна линија

2. тастери за:

минимизирање

максимизирање

затварање

3. линија менија

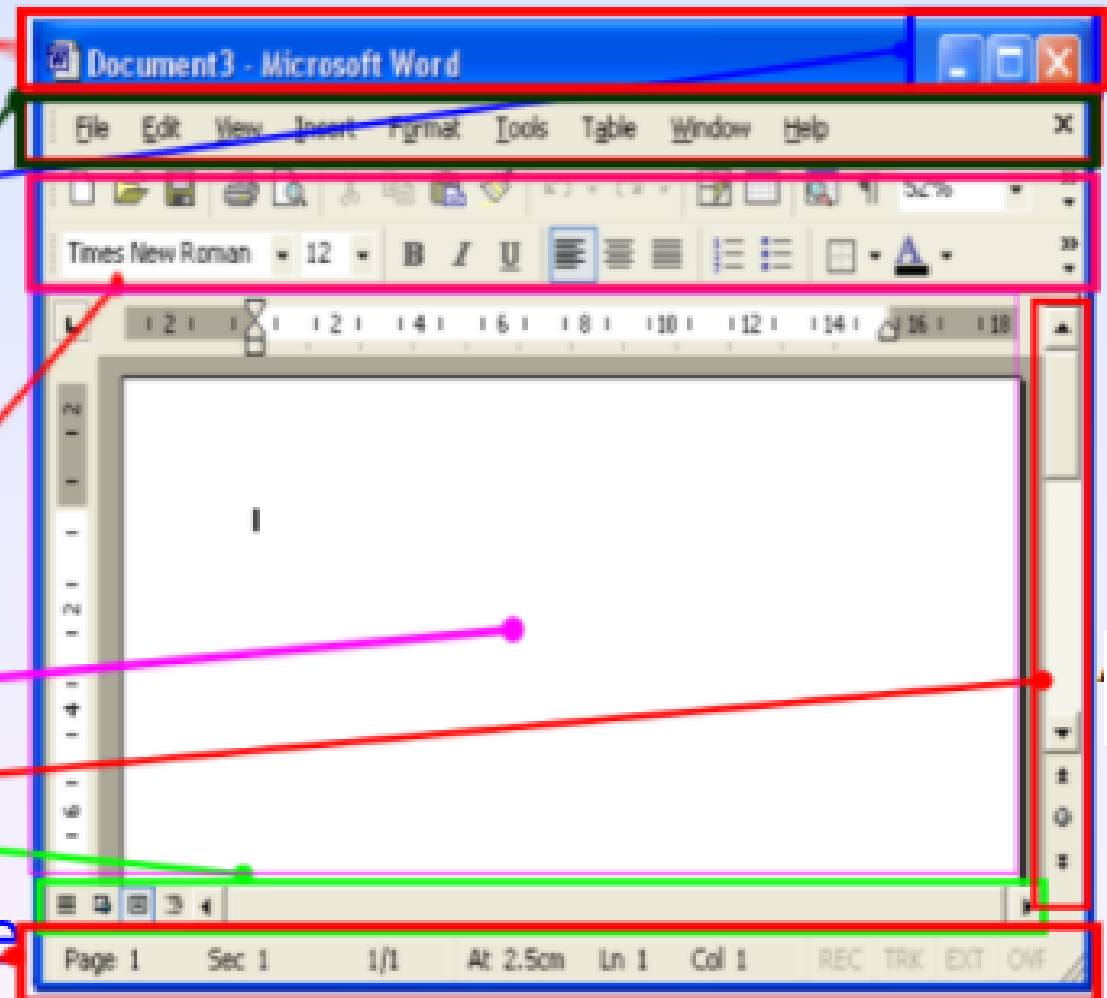
4. линија са алатима

5. радна површина

6. траке за скроловање

– клизачи

7. статусна линија

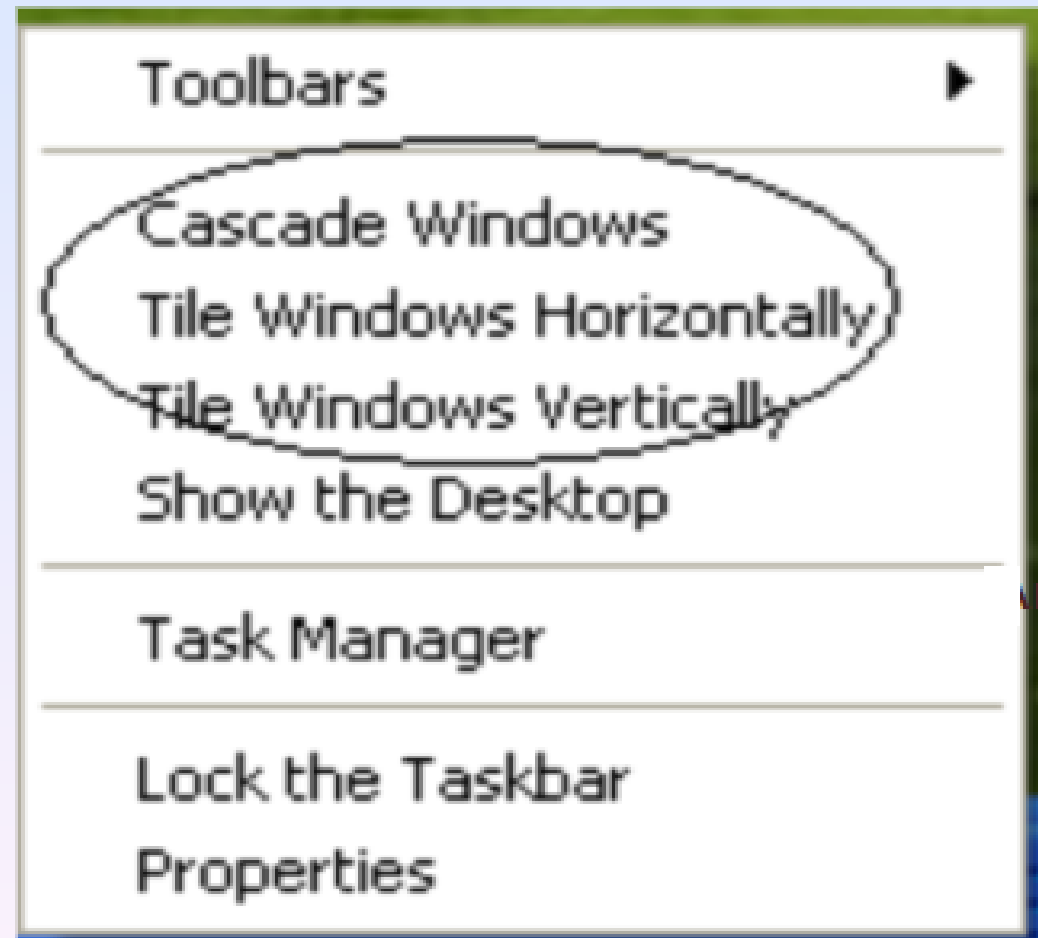

Рад са прозорима

Из контекстног менија
линије послова изабрати
команду *Properties*

Распоред прозора може
да буде :

- каскадни
- хоризонталан
- вертикалан

Рад са фолдерима

- Креирање фолдера:
  - Из контекстног менија:
команда *File / New / Folder*
- Промена имена фолдера:
  - Из контекстног менија команда *Rename*
- Брисање фолдера:
  - Из контекстног менија команда *Delete*

Стартовање програма

Искључивање
рачунара

Стартовање
програма

Карактеристичне иконе на радној површини

My Computer

Recycle Bin

My Documents

Internet
Explorer

Adobe Reader
8

Палета послова (Taskbar)

Област са пречицама

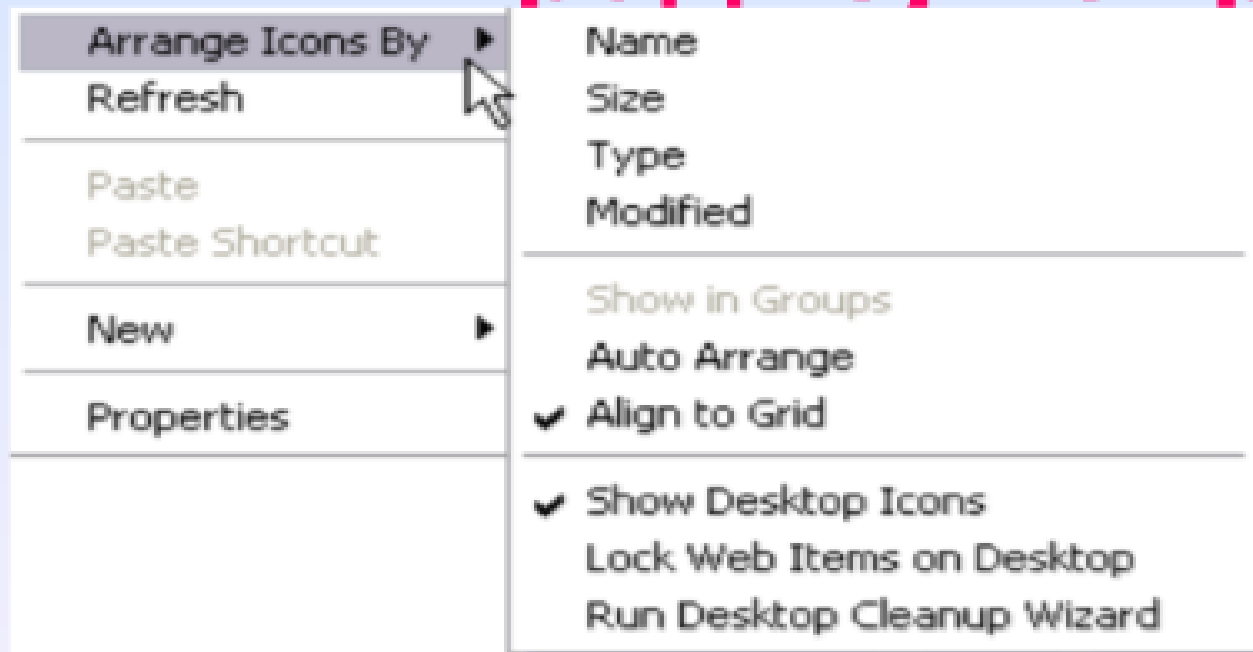

Windows Explorer

Desktop

Internet Explorer

Како организовати сличице на радној површини

1. Кликните на десктоп десним тастером миша
2. Селекујте у менију **Arrange Icons By**.
3. У подменију који се појавио можете да га организујете по **Name**, **Type**, **Size**, или **Modified (date)**.
4. Такође можете изабрати опцију **Auto Arrange** која уређује (сортира) сличице једну изнад друге

ПИТАЊА?

